

TABLOUL VII

În biroul lui Zabelin s-au adunat musafirii. Intră Maşa şi în urma ei Zabelin. Nervos, Zabelin compară noua stăpînire cu năvălirea barbarilor. Bucătăreasa anunţă că a venit un marinar — este Ribakov. Zabelin îl primeşte pe Ribakov cu neîncredere şi prin observaţiile sale ironice la adresa bolşevicilor, vrea să-l provoace la un răspuns usturător. Ribakov îl ascultă însă liniştit. Zabelin socoteşte că puterea sovietică nu-i dă posibilitatea lui, omului care gîndeşte creator, să muncească : „Ca şi Prometeu, eu împart oamenilor focul. Stau lingă Iver din zori şi pînă-n noapte şi vînd chibrituri” spune el. Ribakov îi răspunde : „numai că dumneata nu eşti Prometeu, ci un sabotor”. Cuvintele lui Ribakov îl revoltă pe Zabelin. Cearta care era gata să izbucnească este curmată prin venirea administratorului imobilului şi a unui militar, ce-l invită pe Zabelin să-l urmeze. Zabelin, soţia, fiica lui şi oaspeţii sînt încredinţaţi că este vorba de o arestare. Numai Ribakov se îndoieşte. Zabelina îi dă soţului o legătură cu diferite lucruri.

TABLOUL VIII

Cabinetul lui Lenin la Kremlin. Lenin lucrează. Tot aici se află şi Dzerjinski. Intră Zabelin. Lenin îl întreabă fără ocol dacă vrea să lucreze cîstit ori să saboteze. Zabelin este buimăcit : nu se aştepta ca Lenin să se intereseze de el... Lenin cheamă un expert, pe inginerul Glagolev, care-i explică lui Zabelin pentru ce fusese invitat la Kremlin — au nevoie de sfatul, de părerea lui Zabelin în privinţa perspectivelor de electrificare a Rusiei. Zabelin indică pe harta geografică a Rusiei, locurile unde ar fi posibil să se construiască staţiuni electrice. Lenin îl roagă să pregătească în acest sens un proiect. Zabelin ezită : nu mai făcuse de mult o astfel de muncă. Dzerjinski arată că inginerul Zabelin are în ultimul timp cu totul altă ocupaţie — vinde chibrituri. Auzind aceasta, Lenin este revoltat. Profund mişcat, Zabelin primeşte propunerea lui Lenin de a lua parte la lucrările de electrificare a Rusiei. Conducîndu-l pe Zabelin, Dzerjinski îi atrage atenţia că şi-a uitat

legăturica. Zabelin povestește cu sinceritate că el și ai lui au crezut că a fost arestat. Lenin dă ordin ca Zabelin să fie trimis acasă cu mașina. Secretarul raportează că a venit meșterul ceasornicar. Lenin îl primește și îl întreabă cum mai trăiește și cum muncește. Ceasornicarul, meșter cu experiență și entuziasmat de munca sa, povestește că în noul atelier „cooperativă” a avut o experiență nefericită. A fost „prelucrat” în adunarea generală pentru că a întârziat prea mult reparația unui exemplar rar de ceas străvechi și că pînă la urmă l-au numit... „agent al Antantei”. Povestirea ceasornicarului i-a amuzat pe Lenin și Dzerjinski. Lenin îi încredințează ceasornicarului o lucrare grea și anume să repare orologiul Kremlinului și să-l facă să cînte „Internaționala”. Ceasornicarul este adînc impresionat de încrederea ce i se acordă.

TABLOUL IX

Cabinetul lui Zabelin, în aceeași seară. Oaspeții au rămas pe aceleași locuri. Încă speriați ei vor să joace loto, dar auzind soldații în stradă, sting lumina spre a nu atrage atenția. Cînd se aprinde lumina din nou toți îl zăresc pe Zabelin. El le spune că a fost la Kremlin. Rămînînd singur cu fiica sa, Zabelin îi mărturisește că i s-a propus să lucreze. El trece printr-o puternică criză sufletească. Îl chinuiește întrebarea : va putea oare să-și găsească locul în noua realitate sovietică ? Ar vrea să mai stea de vorbă cu Ribakov, dar Mașa îi mărturisește că l-a jignit pe marinar fără nici un motiv, bănuindu-l că el l-ar fi denunțat pe Zabelin. Zabelin îi cere Mașei să-l ajute să ia o hotărîre. El începe să înțeleagă genialitatea ideii leniniste de electrificare a Rusiei.

ACTUL III

TABLOUL X

O sală într-o vilă transformată în instituție. Clădirea e în paragină. Zabelin care conduce această instituție este furios că nu știe cum să înceapă lucrarea ce i s-a încredințat. Mașa încearcă să-l determine să refuze lucrarea. Apare Ribakov trimis de Lenin ca ajutor lui Zabelin. Zabelin se miră că Mașa și Ribakov se prefac că nu se cunosc. Ribakov îi